

Витяг із статуту
патрульно-постової служби міліції України
(затверджено наказом Міністра внутрішніх справ України № 404 від 28.07.94 року)

Розділ V Права нарядів міліції

1. Права нарядів міліції при виконанні службових обов'язків.

Ст.133 Нарядам міліції патрульно-постової служби для виконання покладених на них обов'язків надається право:

а) вимагати від громадян і службових осіб, які порушують громадський порядок, припинення правопорушень та дій, що перешкоджають здійсненню повноважень міліції, в разі невиконання зазначених вимог застосовувати передбачені заходи примусу;

б) при підозрі у вчиненні правопорушень лише перевіряти у громадян документи, що посвідчують їх особу;

в) **проводити огляд осіб :**

- підозрюваних у вчиненні злочину, обвинувачених;
- які вчинили адміністративні правопорушення, для складання протоколу або розгляду справи по суті, якщо ці питання не можуть бути вирішені на місці – можуть затримати і тримати у спеціально відведених для цього місці на строк до трьох годин, а у необхідних випадках для встановлення особи і з'ясування обставин правопорушення - до трьох діб з повідомленням про це письмово прокуророві протягом 24 годин з моменту затримання;
- які виявили непокору законній вимозі працівника міліції;
- які перебували в громадських місцях у стані сп'яніння, якщо їх вигляд ображав людську гідність і громадську мораль або якщо вони втратили здатність самостійно пересуватися чи могли завдати шкоди оточуючим або собі (можуть бути затриманими і утриматись у спеціально відведених для цього місцях до передачі їх в спеціальні медичні заклади або для доставки до місця проживання, а при відсутності таких - до їх витвердження);
- військовослужбовців, які вчинили діяння, що підпадають під ознаки злочину або адміністративного правопорушення (можуть бути затриманими і утриматись у спеціально відведених для цього місцях до передачі їх військовослужбовцям Військової служби правопорядку) (ч.5 ст.11 ЗУ „Про Міліцію”);
- речей, що знаходяться при них, транспортних засобів і вилучати документи та предмети, що можуть бути речовими доказами або використані на шкоду їх здоров'я, проводити огляд поклажі, багажу та огляд пасажирів цивільних повітряних, морських і річкових суден, засобів залізничного та автомобільного транспорту;

г) **входити безперешкодно у будь-який час доби:**

- в жилі та інші приміщення громадян у разі переслідування злочинця або припинення злочину, що загрожує життю мешканців;
- з) **застосовувати зброю, заходи фізичного впливу, спеціальні засоби у таких випадках :**
- для захисту громадян і самозахисту від нападу та інших дій, що створюють загрозу їх життю або здоров'ю;
 - для припинення масових безпорядків і групових порушень громадського порядку;
 - для припинення діянь, які паралізують роботу транспорту, життєдіяльності населених пунктів, посягають на громадський спокій, життя і здоров'я людей;
 - для припинення опору працівникові міліції та іншим особам, які виконують службові або громадські обов'язки по охороні громадського порядку і боротьбі із злочинністю;
 - для звільнення заручників (Вид спеціального засобу, час початку та інтенсивність його застосування визначаються з урахуванням обстановки, що склалася, характеру правопорушення і особи правопорушника (ст.14 ЗУ „Про Міліцію”)).

Ст. 134 Наряди мають право доставляти в міліцію громадян, які вчинили адміністративні правопорушення з метою припинення порушень, якщо всі інші заходи впливу вичерпані, а також для встановлення особи порушника і складання протоколу про правопорушення, затримувати осіб, які перебували в інших громадських місцях у стані сп'яніння, якщо їх вигляд ображав людську гідність або якщо вони втратили здатність самостійно пересуватися чи могли завдати шкоди оточуючим або собі.

2. Підстави доставляння нарядами міліції осіб, підозрюваних у вчиненні злочину

Ст. 136 Наряди мають право доставляти в міліцію осіб, підозрюваних у вчиненні злочину за наявності однієї із таких підстав:

а) коли цю особу застигли при вчиненні злочину або безпосередньо після його вчинення;

б) коли очевидці, в тому числі і потерпілі, прямо вкажуть на особу, як на таку, що вчинила злочин;

в) коли на підозрюваному або на його одязі, при ньому або в його житлі знайдені явні сліди злочину.

За наявності інших даних, які дають підставу підозрювати особу у вчиненні злочину, вона може бути доставлена в міліцію тільки в тому випадку, якщо намагалася втекти або коли не встановлена особа підозрюваного.

Ст. 137 При відмові (опору) осіб, вказаних в підпунктах 134 розділу п'ятого „Статуту патрульно-постової служби України” МВС України, йти в орган внутрішніх справ, наряд вживає заходів для їх доставки. У деяких випадках

- дозволяється застосовувати наручники, гумові кийки, засоби зв'язування, слезоточиві речовини, а також використовувати службових собак тощо, а саме:

4) для доставки в міліцію або інше службове приміщення осіб, які вчинили правопорушення, а також для конвоювання і тримання осіб, затриманих і підданих арешту, взятих під варту, якщо зазначені вище особи чинять опір працівникам міліції або якщо є підстави вважати, що вони можуть вчинити втечу чи завдати шкоди оточуючим або собі;

б) для припинення опору працівникові міліції та іншим особам, які виконують службові або громадські обов'язки по охороні громадського порядку і боротьбі із злочинністю (ст.14 ЗУ „Про Міліцію”).

Ст. 138 Патрульний (постовий), який доставив в орган внутрішніх справ порушника громадського порядку або особу, яку підозрюють у вчиненні злочину, зобов'язаний повідомити про це рапортом (Додатки №7).

3. Відповідальність працівника міліції при порушенні прав, законних інтересів громадян

і відшкодування матеріальної шкоди

Ст. 139 Працівник міліції у межах повноважень, наданих законодавством, самостійно приймає рішення і несе за свої протиправні дії або бездіяльність дисциплінарну чи кримінальну відповідальність.

При порушенні працівником міліції прав, законних інтересів громадянина міліція зобов'язана вжити заходів до відновлення цих прав, відшкодування матеріальних збитків, на вимогу громадянина публічно вибачитися.

Розділ VI Поводження патрульних міліціонерів з громадянами

1. Порядок звернення патрульного (постового) міліціонера до громадян

Ст. 141 Патрульний (постовий) повинен звертатися до громадян з повагою на "Ви", свої вимоги і зауваження викладати в переконливій формі. При зверненні до громадянина патрульний повинен назвати йому своє прізвище, звання та пред'явити на його вимогу службове посвідчення і повідомити мету звернення.

Ст. 143 В поведженні з громадянами недопустимі :

а) зверхній тон, грубість, зарозумілість;

б) іронічне або неввічливе викладення зауважень;

- в) вирази або репліки, які ображають людську гідність;
- г) погрози, повчання і несправедливі докори;
- д) пред'явлення незаслужених звинувачень;
- е) погрозливі чи ображаючі жести або знаки.

Ст. 144 У розмові з громадянами працівники міліції повинні виявляти спокій, витримку і розсудливість. Вони не повинні відповідати грубістю на грубість і у своїх діях керуватися особистими неприязними почуттями.

Коли порушник на зроблені йому зауваження реагує збуджено, необхідно дати йому час заспокоїтись і попросити пояснення з приводу його невірних дій. Роз'яснити неправомірність його поведінки з посиланням на відповідні закони, постанови та інші нормативні акти. Тільки після цього може бути прийнято рішення про складання протоколу, накладення штрафу на місці, доставляння порушника у міліцію або можливість обмежитись зауваженням.

Зауваження правопорушникам, які мають при собі дітей, по можливості, робиться так, щоб діти цього не чули.

Ст. 145 Міліціонери повинні втручатися у суперечки особистого (домашнього) характеру коли є безпосередня небезпека для життя і здоров'я громадян, допускається порушення громадського порядку або хто-небудь потребує допомоги міліції.

Ст. 146 З підлітками патрульно-постові наряди повинні поводитися також ввічливо, як і з дорослими.

Ст. 147 З документами, що перевіряються у громадян, необхідно поводитися акуратно, не робити на них або в них будь-яких поміток. Якщо у документ вкладені гроші, записка і т.ін., необхідно запропонувати власнику самому вилучити з нього вказані предмети.

Ст. 148 Особи, які мають документи з явними ознаками підробки або неправомірно володіють ними, доставляються у міліцію.